Rehabilitatsiooni-süsteemi muudatused

Brit Tammiste
Laste heaolu teenuste poliitika juht
20.11.2024

SOTSIAALMINISTEERIUM

Tegevuskava

- **Rehabilitatsiooniteenuste süsteemne vaade**
  - TTKSi muutmine (TTKSi eelnõu) (2024/2025)
  - TTKSi rakendusaktide muutmine (lähtuvalt TTKSi eelnõust) (2025)
  - TTLi loetelus olemasolevate teenuste (s.o pere- või eriarstiabi, psühholoogilise ravi, füsioteraapia, logopeedilise ravi teenuste) ülevaatamine rehabilitatsioonitegevuste võtmes ja asjakohasusel täiendamine (2025)
  - TTLi hindamiskomisjoni koosseisu ja hindamismetoodika täpsustamine uute lisanduvate tervishoiuteenuste võtmes (2025)
  - TTLi taastusabi teenuste sisustamine (2025/2026)
  - TTLi mittesobivate rehabilitatsiooniteenuste tuvastamine ja rahastusskeemide väljatöötamine ja asjakohasusel SHSi vm regulatsioonide täiendamine (SHS-i EN) (2025/2026)
  - Reformi edukaks rakendamiseks vajalikud IKT tegevused (2025)
  - Reformi edukaks rakendamiseks vajalike tööprotsesside kohandamine (2026)
  - Personali- ja koolitusvajaduse kaardistamine, koolituskavade täiendamine (2025/2026)

- **Rehabilitatsiooniteenuste spektri laiendamine (inimese vaade)**
  - Terviseseisundi alusel loodavad persoonad ja teekonnad
  - WHO rehabilitatsiooniteenuste sekkumiste pakettide võrdlus praeguste tervishoiuteenuste osutamise alustega
  - Sekkumiste valik, rakendamise eeldustegevused (uuring, partnerid), sekkumiste piloteerimine

2025

2025. a peamised tegevused:

- Tervisevaldkonnas tervishoiuteenuste kõrval taastusabi teenuste osutamise õiguslike aluste ettevalmistus
- Rehabilitatsiooniteenuse sihtrühmadele terviseseisundist tulenevalt vajalike ja tervisevaldkonnas rahastatavate ning osutatavate teenuste analüüs
- Tervise-, sotsiaal- ja haridusvaldkonnas täiendavalt vajalike teenuste pakkumise, integreeritud korralduse ning rahastuse ettepanekute koostamine
- Uute sekkumiste (2tk) rakendamise ettevalmistus ning rakendamine

2025. a tulemused:

- Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise eelnõu on esitatud VV-le
- Tervise-, sotsiaal- ja haridusvaldkonnas täiendavalt osutatavate teenuste osutamise (sh sisu, maht, rahastus ja integreeritud korraldus) ettepanekud on koostatud
- Kahe uue terviseseisundi põhise sekkumise rakendamine koos teostatavusuuringuga on käivitunud

REHABILITATSIOON TERVISHOIU RAAMISTIKUS
WHO 2019

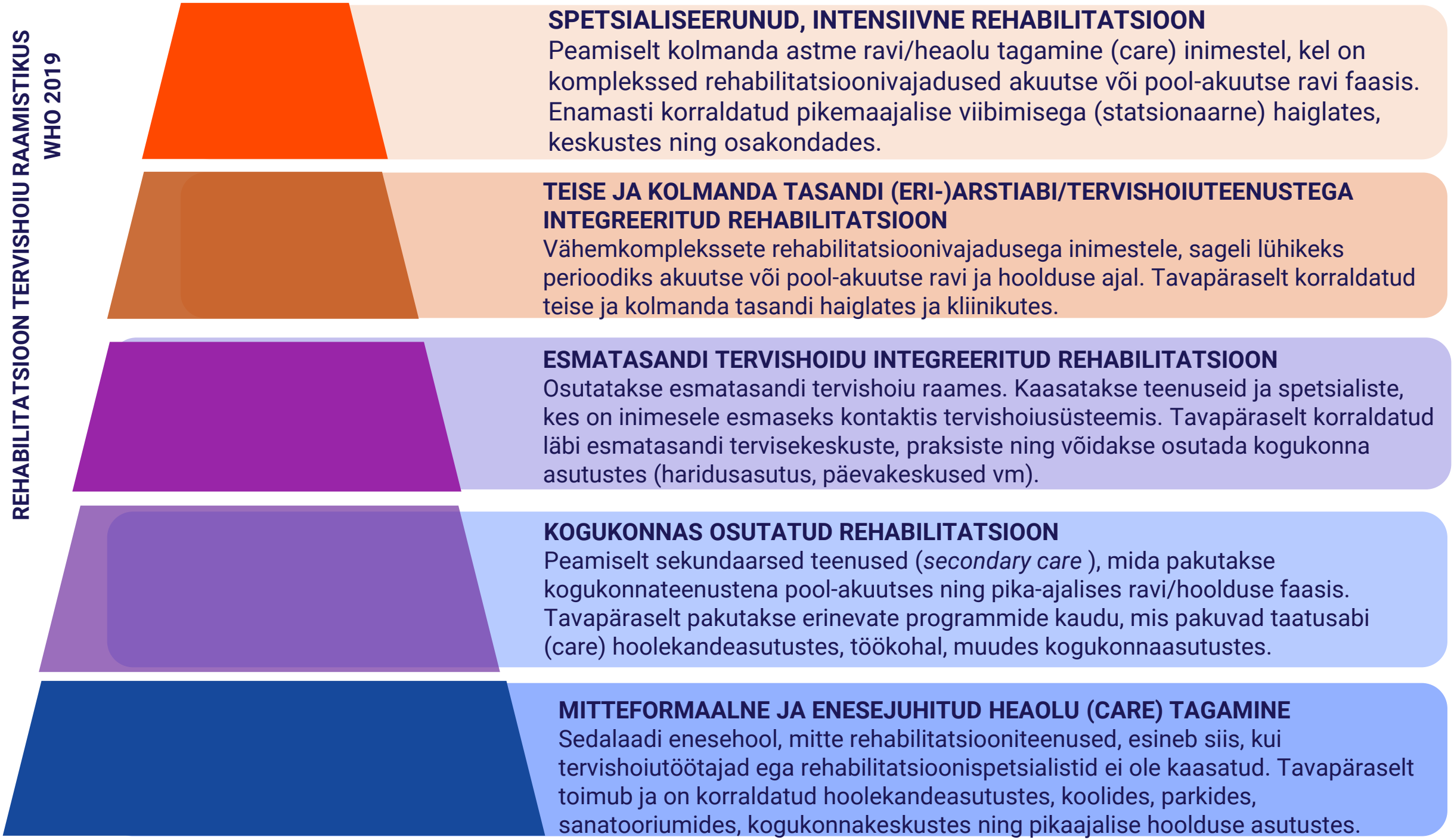

SPETSIALISEERUNUD, INTENSIIVNE REHABILITATSIOON
Peamiselt kolmanda astme ravi/heaolu tagamine (care) inimestel, kel on kompleksed rehabilitatsioonivajadused akuutse või pool-akuutse ravi faasis. Enamasti korraldatud pikemaajalise viibimisega (statsionaarne) haiglates, keskustes ning osakondades.

TEISE JA KOLMANDA TASANDI (ERI-)ARSTIABI/TERVISHOIUTEENUSTEGA INTEGREERITUD REHABILITATSIOON
Vähemkomplekssete rehabilitatsioonivajadusega inimestele, sageli lühikeks perioodiks akuutse või pool-akuutse ravi ja hoolduse ajal. Tavapäraselt korraldatud teise ja kolmanda tasandi haiglates ja kliinikutes.

ESMATASANDI TERVISHOIDU INTEGREERITUD REHABILITATSIOON
Osutatakse esmatasandi tervishoiu raames. Kaasatakse teenuseid ja spetsialiste, kes on inimesele esmaseks kontaktis tervishoiusüsteemis. Tavapäraselt korraldatud läbi esmatasandi tervisekeskuste, praksiste ning võidakse osutada kogukonna asutustes (haridusasutus, päevakeskused vm).

KOGUKONNAS OSUTATUD REHABILITATSIOON
Peamiselt sekundaarsed teenused (*secondary care*), mida pakutakse kogukonnateenustena pool-akuutses ning pika-ajalises ravi/hoolduse faasis. Tavapäraselt pakutakse erinevate programmide kaudu, mis pakuvad taatusabi (care) hoolekandeasutustes, töökohal, muudes kogukonnaasutustes.

MITTEFORMAALNE JA ENESEJUHITUD HEAOLU (CARE) TAGAMINE
Sedalaadi enesehool, mitte rehabilitatsiooniteenused, esineb siis, kui tervishoiutöötajad ega rehabilitatsioonispetsialistid ei ole kaasatud. Tavapäraselt toimub ja on korraldatud hoolekandeasutustes, koolides, parkides, sanatooriumides, kogukonnakeskustes ning pikaajalise hoolduse asutustes.

Mis muutub inimese jaoks?

Praegu	Edaspidi
Teenusele saamise eelduseks puude raskusastme tuvastamine või töövõime hindamine	Teenusele saamise eelduseks on tegelik teenusevajadus
Teenust peab taotlema	Teenusele pöördutakse/suunatakse vastavalt tervishoiuteenuste tavapärasele loogikale
Ravi ja rehabilitatsiooniteenused on lahutatud eri alusel põhinevateks teenusteks	Ravi ja rehabilitatsioon on seotud loogiliseks tervikuks
Ravi ja rehabilitatsiooniteenuste andmete töötlemine toimub eraldiseisvates infosüsteemides	Ravi ja rehabilitatsiooniteenuste (edaspidi taastusabi teenused) andmeid töödeldakse TIS-is ja seega pääseb ka inimese ise TIS-is kõikidele terviseandmetele ligi

Terviseseisundi põhised rehabilitatsiooni sekkumised

Package of interventions for rehabilitation: **module 1: introduction**
Package of interventions for rehabilitation: **module 2: musculoskeletal conditions**
Package of interventions for rehabilitation: **module 3: neurological conditions**
Package of interventions for rehabilitation: **module 4: cardiopulmonary conditions**
Package of interventions for rehabilitation: **module 5: neurodevelopmental disorders**
Package of interventions for rehabilitation: **module 6: sensory conditions**
Package of interventions for rehabilitation: **module 7: malignant neoplasm**
Package of interventions for rehabilitation: **module 8: mental health conditions**

Packages of Intervention for Rehabilitation (WHO: 2023)

Infopunktid

- 28. - 29.11. seminarid "Terviseseisundi põhised sekkumised kui osa rehabilitatsioonist" (Tartu)
- 26.09. seminari salvestus: https://youtu.be/K03EVCLjI7Y
- Õdede, perearstide, esmatasandi tervishoiuspetsialistide seminarid: 13., 16., 19.detsembril 2024
- Infomaterjal patsiendile: "Kuidas saada füsioterapeudi, kliinilise psühholoogi, logopeedi vastuvõtule?"
- Terviseseisundist tingitud püsiva toe vajadusega laste infoteenus – 2025 algus
- Esimese grupina ärevushäirega laste sihtrühmale sekkumise piloteerimine.

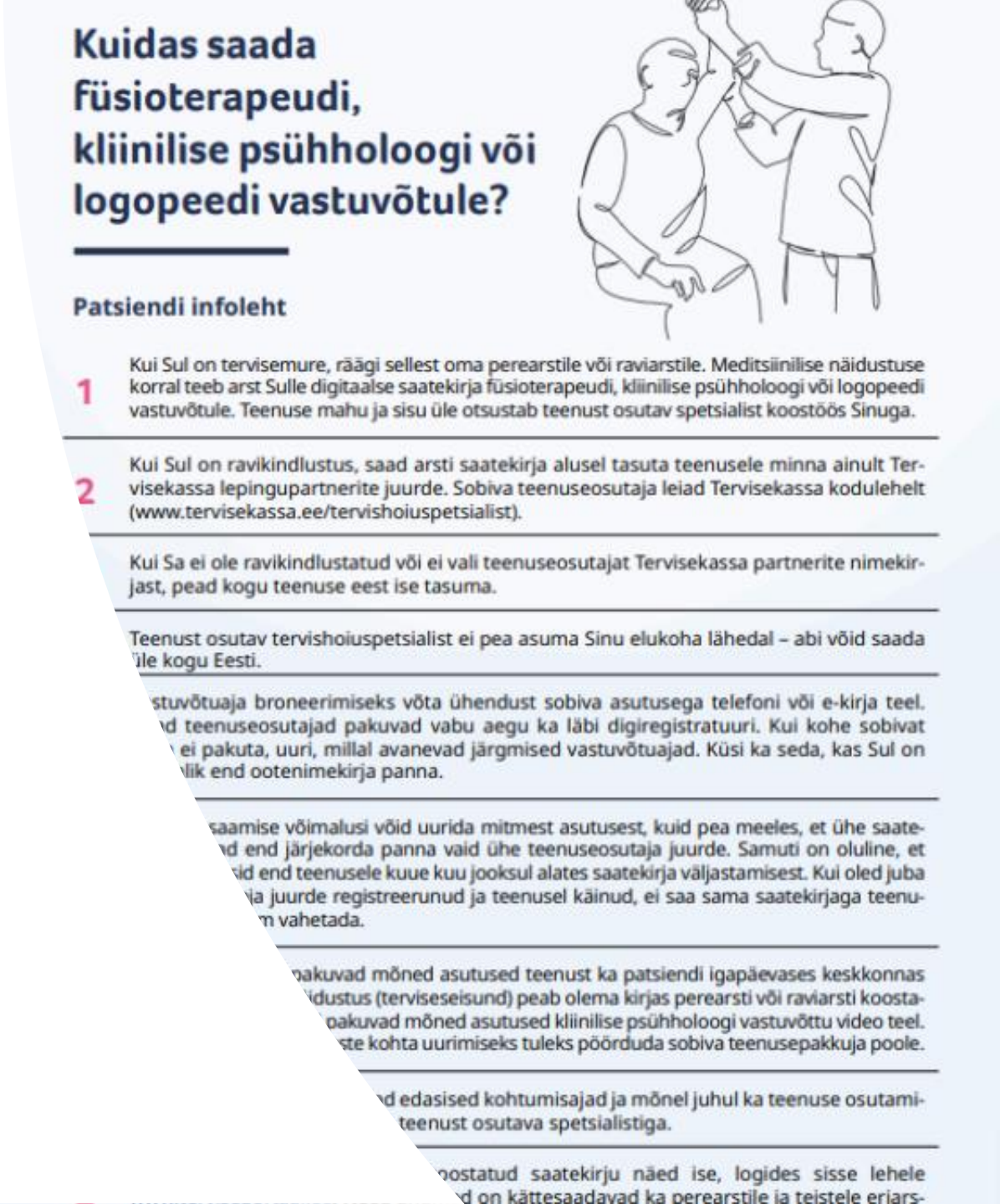

Kuidas saada füsioterapeudi, kliinilise psühholoogi või logopeedi vastuvõtule?

Patsiendi infoleht

1 Kui Sul on tervisemure, räägi sellest oma perearstile või raviarstile. Meditsiinilise näidustuse korral teeb arst Sulle digitaalse saatekirja füsioterapeudi, kliinilise psühholoogi või logopeedi vastuvõtule. Teenuse mahu ja sisu üle otsustab teenust osutav spetsialist koostöös Sinuga.

2 Kui Sul on ravikindlustus, saad arsti saatekirja alusel tasuta teenusele minna ainult Tervisekassa lepingupartnerite juurde. Sobiva teenuseosutaja leiad Tervisekassa kodulehelt (www.tervisekassa.ee/tervishoiuspetsialist).

Kui Sa ei ole ravikindlustatud või ei vali teenuseosutajat Tervisekassa partnerite nimekirjast, pead kogu teenuse eest ise tasuma.

Teenust osutav tervishoiuspetsialist ei pea asuma Sinu elukoha lähedal – abi võid saada üle kogu Eesti.

stuvõtuaja broneerimiseks võta ühendust sobiva asutusega telefoni või e-kirja teel. d teenuseosutajad pakuvad vabu aegu ka läbi digiregistratuuri. Kui kohe sobivat ei pakuta, uuri, millal avanevad järgmised vastuvõtuajad. Küsi ka seda, kas Sul on lik end ootenimekirja panna.

saamise võimalusi võid uurida mitmest asutusest, kuid pea meeles, et ühe saated end järjekorda panna vaid ühe teenuseosutaja juurde. Samuti on oluline, et id end teenusele kuue kuu jooksul alates saatekirja väljastamisest. Kui oled juba ia juurde registreerunud ja teenusel käinud, ei saa sama saatekirjaga teenum vahetada.

pakuvad mõned asutused teenust ka patsiendi igapäevases keskkonnas idustus (terviseseisund) peab olema kirjas perearsti või raviarsti koostapakuvad mõned asutused kliinilise psühholoogi vastuvõttu video teel. ste kohta uurimiseks tuleks pöörduda sobiva teenusepakkuja poole.

d edasised kohtumisajad ja mõnel juhul ka teenuse osutamiteenust osutava spetsialistiga.

ostatud saatekirju näed ise, logides sisse lehele d on kättesaadavad ka perearstile ja teistele eriars-

SOTSIAALMINISTEERIUM